

Klimatbokslut 2024

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Omfattning och avgränsning	1
3. Resultat	2
3.1 Inköp och resursförbrukning	3
3.2 Resor och transporter	4
Tjänsteresor	5
3.3 Fastigheter	5
3.4 Kapital	6
4. Referenser	7
Bilaga 1. Resultattabell för klimatberäkningar 2024	1

1. Inledning

Region Västerbottens interna miljöarbete grundar sig på tre övergripande områden där regionen har störst miljöpåverkan, vilka också återfinns både i regionens miljöpolicy och miljö- och klimatstrategi:

- Klimatneutral och klimatanpassad verksamhet
- Hälsosam och giftfri miljö
- Hållbar resursanvändning

Miljö- och klimatstrategin innehåller sju inriktningsmål som visar var fokus i miljöarbetet ska ligga för att bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan i syfte att nå regionens övergripande mål.

Inom området Klimatneutral och klimatanpassad verksamhet finns inriktningsmålet:

1. Vi ska minska vår klimatpåverkan för att uppnå en fossilfri och klimatneutral verksamhet.

Inriktningsmålet följs upp med indikatorerna:

- 1.1. Klimatpåverkande utsläpp ska minska med minst 60 procent till år 2030 och verksamheten ska vara klimatneutral år 2045.
- 1.2. Markbundna transporter ska vara fossilfria år 2030.

Detta klimatkavslut syftar till att redovisa 2024 års resultat av indikatorerna och fungerar som ett underlag till regionens miljöredovisning.

2. Omfattning och avgränsning

Klimatkavslutet omfattar de klimatpåverkande utsläppen som kommer från regionens totala utsläpp, det vill säga de utsläpp som sker i Sverige och utomlands.

Klimatberäkningarna i kavslutet är genomförda med ett klimatberäkningsverktyg framtaget av SKR i samarbete med 2050 Consulting (1). Verktöget syftar till att underlätta regionernas arbete med klimatkavslutet och bidra till en enhetlig redovisning mellan regionerna. Resultatet av klimatkavsluten presenteras också i SKR:s Öppna jämförelser av miljöarbetet i regionerna (2).

Beräkningarna av växthusgasutsläppen i verktöget görs i enlighet med Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol) vilket är en redovisningsstandard för beräkning av utsläpp av växthusgaser. I standarden inkluderas både verksamhetens direkta och indirekta utsläpp och dessa redovisas fördelat mellan tre scope 1, 2 och 3.

- Scope 1 - direkta utsläpp från verksamheten, exempelvis utsläpp vid förbränning av drivmedel i fordon som ägs eller leasas av den egna verksamheten.
- Scope 2 - indirekta utsläpp som uppstår vid produktion av inköpt el eller fjärrvärme.
- Scope 3 – övriga indirekta utsläpp som uppstår från bland annat inköpta resor och transporter eller från produktionen av inköpta varor och tjänster.

Fördelningsansatsen av utsläpp i de olika scopen utgår från operationell kontroll vilket innebär att utsläpp fördelas utifrån vem som är utsläppare vid användandet. Syftet är att även kunna fånga upp områden där regionen har indirekt rådighet och där insatser kan göras i klimatarbetet. Till exempel ingår alla bilresor oavsett om det är regionens egna bilar, privata bilar som används i tjänst eller hyrbilar.

För att komma så nära en total redovisning av regionens klimatpåverkan som möjligt har uppgifter från en miljöpendanalys använts när annat data för klimatberäkning saknats. En miljöpendanalys beräknar inköpen utifrån en schablon. I SKR:s verktyg används spenderad summa (SEK) för året indelat enligt LfU:s kategoriträd (3) och utsläppsdata från Region Stockholms miljöpendanalys avseende år 2021. De emissionsfaktorer som används justeras årligen för att ta hänsyn till generell inflationstakt samt valutaförändringar. Klimatberäkningar som utgår från spenderad summa kan användas som en grov kompass för vilka inköp som har störst klimatpåverkan.

Vid bedömning av resultat i klimatbokslutet och jämförelser mellan åren måste hänsyn tas till att klimatberäkningsverktyget utvecklas i syfte att förbättra beräkningsunderlag och utsläppsfaktorer. Även erhållet data för beräkningar förfinas över tid.

Privata vårdgivares klimatpåverkan finns ej medräknat i klimatbokslutet, ej heller vård som utförs i annan region. Eventuella övriga avgränsningar samt information om genomförda beräkningar redovisas löpande i resultatavsnittet.

3. Resultat

Under 2024 uppgick det totala klimatutsläppet av växthusgaser från Region Västerbottens verksamheter till 112 500 ton CO_{2e} med miljöspenddata. Klimatutsläppen exklusive miljöspenddata för 2024 ligger på ungefär 46 000 CO_{2e}. Detaljerad redovisning finns i bilaga 1.

Bild 1 visar en jämförelse av de totala koldioxidutsläppen mellan åren 2018 – 2024. Utsläppen exklusive miljöspenddata har minskat med ungefär 9 % jämfört med 2018. Resultatet ska dock ses som en indikation och inte som en absolut uppgift på klimatutsläpp per år då kvalitén på underliggande data kan variera mellan åren. Till exempel innefattar årets redovisning klimatutsläpp från ambulanshelikoptertrafik vilket tidigare år inte gjorts.

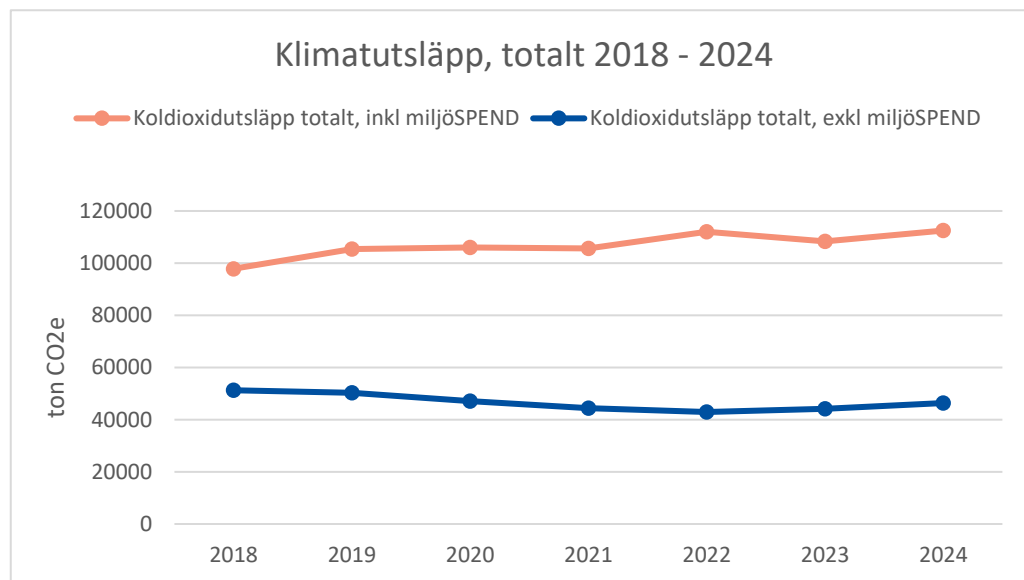

Bild 1. Totalt klimatutsläpp Region Västerbotten 2018 – 2024.

Fördelningen mellan huvudkategorierna visar att störst utsläpp finns inom området Inköp och resursförbrukning följt av Resor och transporter, Kapitalplaceringar och Fastighet, se bild 2.

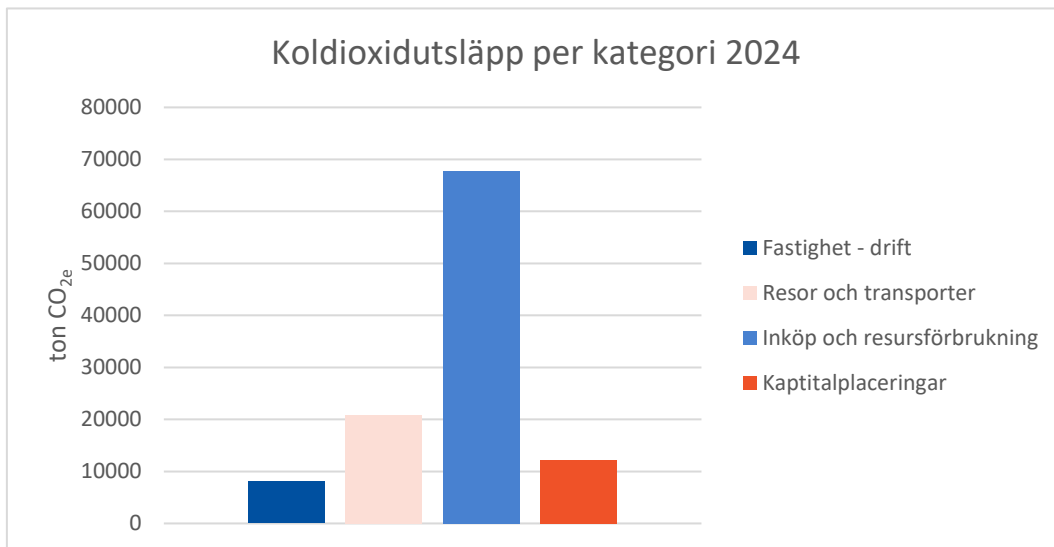

Bild 2. Fördelning av klimatutsläpp mellan huvudkategorier i ton CO_{2e} för år 2024.

3.1 Inköp och resursförbrukning

En del av uppgifterna inom området Inköp och resursförbrukning baseras på klimatdata som leverantörer lämnat, det gäller till exempel för medicinska gaser, tvätteritjänst och delar av IT. Avsikten är att fler och fler produktområden framöver ska kunna redovisas på detta sätt, men för de områden där denna typ av redovisning saknas har beräkningen genomförts med hjälp av kostnadsuppgifter utifrån spenderad summa (SEK) som finns i regionens Spendanalys för 2024. Bild 3 visar ungefärlig storlek på klimatutsläppen för produkter och tjänster som regionen har köpt under 2024.

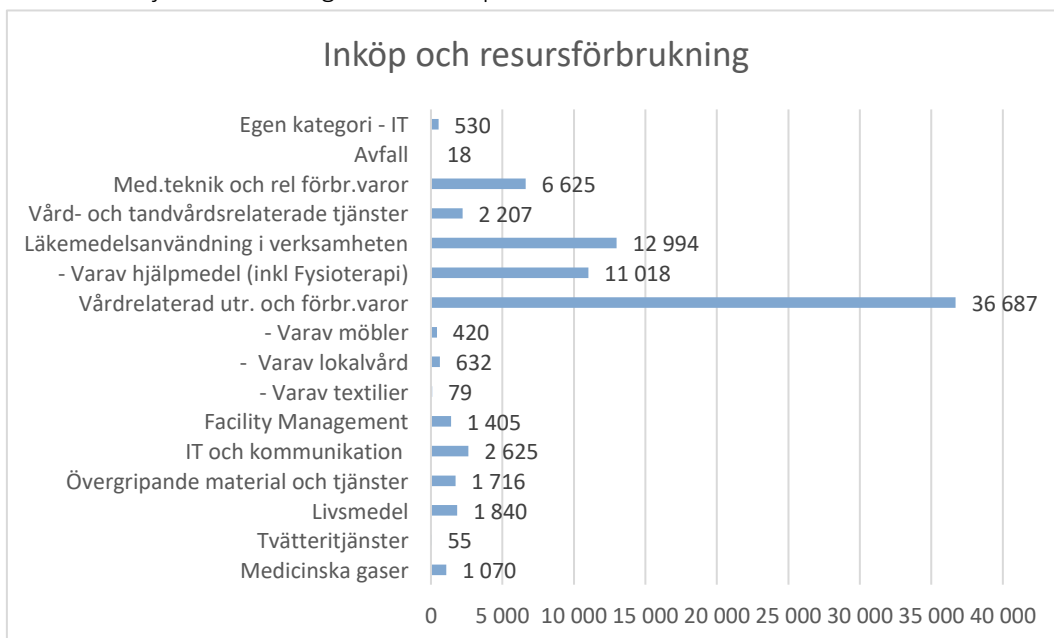

Bild 3. Klimatutsläpp inom område Inköp och resursförbrukning, år 2024.

3.2 Resor och transporter

Patientresor genererar de största klimatutsläppen inom området Resor och transporter, bild 4. Patientresorna delas in i betalda och ej betalda resor. För redovisning av de ej betalda resorna har uppgifter från 2022 års resvaneundersökning använts (4). Resor med kollektivtrafiken är exkluderade från redovisningen för att minska risken för dubbelräkning vid beräkning av kollektivtrafikens utsläpp.

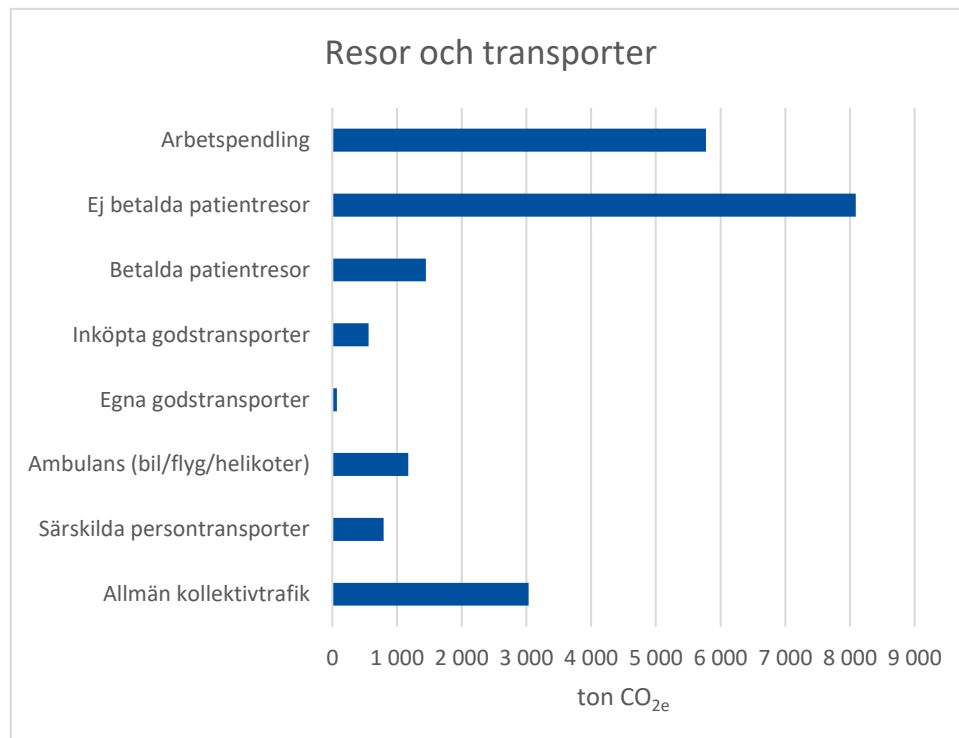

Bild 4. Klimatutsläpp från patientresor, godstransporter, arbetspendling samt kollektivtrafik 2024.

Medarbetarnas resor till och från arbetsplatsen är sammanlagt ca 5 miljoner mil per år vilket ger ett utsläpp på drygt 5 700 ton CO_{2e}. Resande med kollektivtrafiken är även här exkluderat från beräkningen för att minska risken för dubbelräkning.

Klimatutsläppen från ambulanstransporter i bild 4 innefattar utöver egna och entreprenörers vägtransporter med ambulans även ambulanshelikoptertransporter.

Godstransporter delas upp i inköpta och egna, se bild 4. Inköpta godstransporter innefattar transporter av textiler samt styckegods och brevtransporter. Klimatuppgifter för styckegods och brevtransporter avser de transporter som Region Västerbotten genererat i första led, det vill säga godstransporter till och från regionens enheter fram till mottagare eller avsändare (4). De egna godstransporterna innefattar totala antalet transporter med Bussgods från busstation till mottagare. Under 2024 har bussgods kört en sträcka på ca 80 000 mil vilket orsakat ett utsläpp på 72 tonCO₂.

Den kollektivtrafik som regionen beställer, alltså den trafik som går över kommungränserna utgjorde år 2024 totalt en sträcka på drygt 12 miljoner km och ett koldioxidutsläpp på ungefär 3 000 tonCO₂.

Tjänsteresor

Under 2024 har Region Västerbotten rest nästan 15 miljoner kilometer i tjänsten. Detta ger ett totalt klimatutsläpp på drygt 2 500 ton CO_{2e}. Redovisningen har utökats med klimatutsläpp för hotellvistelser samt taxiresor, se bild 5. Dess tillägg utgör inte en betydande del av det totala utsläppet. Störst utsläpp står fortsatt flygresorna för trots att utsläppen har minskat i jämförelse med föregående år. Utsläppen från egenägda och leasade fordon har ökat i jämförelse med föregående år. Detta beror på att ett nytt beräkningssätt har använts och bedömningen är att tidigare års resultat är underskattade. Tjänsteresorna med kollektivtrafiken är exkluderade i klimatberäkningen för att inte dubbelräkna utsläppen.

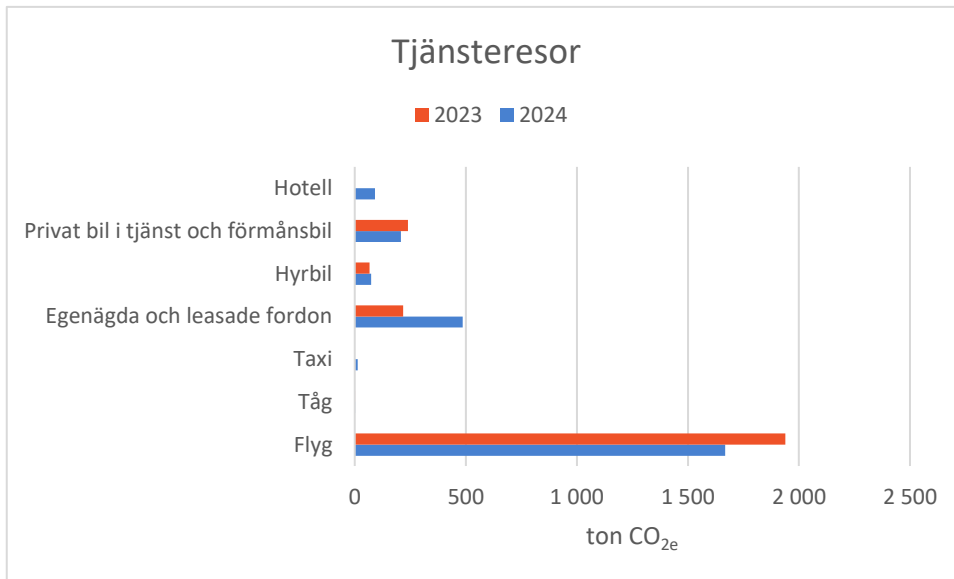

Bild 5. Klimatutsläpp från tjänsteresor 2023 och 2024.

3.3 Fastigheter

Under 2024 har en ny byggnad tagits i drift vid Lycksele sjukhus. Enligt framtagen klimatkalkyl för byggnaden är den totala klimatpåverkan för produkt- och byggskedet (A1 – A5) 1 024 ton CO_{2e} (5).

Det totala klimatutsläppet för område fastighet har minskat i jämförelse med föregående år, om den nya byggnaden exkluderas. Störst minskning har skett för el och fjärrvärme, bild 6. Regionens totala energianvändning vilket redovisas som köpt energi i form av el, värme och kyla har minskat med 4 GWh jämfört med föregående år.

I SKR:s klimatberäkningsverktyg används location-based method som huvudmetod vid beräkning av elanvändningen. Metoden utgår från genomsnittlig mix i elnätet. För verksamheter i Sverige används nordisk elmix (inklusive import/export). Den nordiska elmixen innebär ett genomsnittligt utsläpp för all el som säljs på den nordiska elmarknaden.

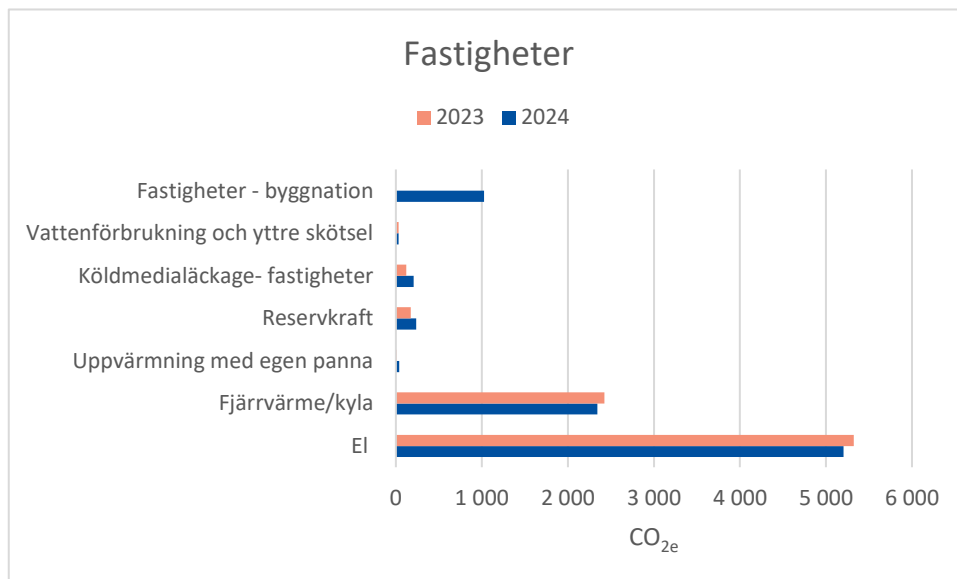

Bild 6. Klimatutsläpp från energianvändning, köldmedia samt vattenförbrukning 2023, 2024.

3.4 Kapital

Klimatavtrycket från regionens aktiefonder och företagsobligationer i pensionsportföljen uppgår till 12 163 ton CO_{2e}. Beräkningen baseras på Morningstars data. Resultatet visar inga större förändringar i jämförelse med föregående år. Regionen har ökat antalet företagsobligationer och minskat stats- och bostadsobligationer vilket ökar fotavtrycket marginellt.

4. Referenser

1. Sveriges kommuner och regioner (SKR), 2050 Consulting. Klimatberäkningsverktyg för regioner [Internet]. Stockholm. SKR; 2025. Hämtad från: <https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/miljohalsa/klimat/energioklimat.9252.html>
2. Sveriges kommuner och regioner (SKR). Miljöarbetet i regionerna Öppna jämförelser 2024 [Internet]. Stockholm: SKR; 2024. Hämtad från: <https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/oppnajamforelsermiljoarbetet2024iregionerna.82760.html>
3. LfU - Ledningsnätverket för regionerna upphandling [Internet]. LfU. Hämtat från: <https://www.lfu.se/kategoristyrning>
4. Indebetou, L, Koehler K. Resvaneundersökning bland patienter och medarbetare 2022. Lund: Trivector; 2022.
5. Vikström R. Klimatberäkningar av godstransporter. ÅF Industry AB; 2018.
6. Ekegren Hansdotter M, Flink J. Klimatberäkning Region Västerbotten, Lycksele länken 120. SWECO; 2021.

Resultattabell för klimatberäkningar 2024

Tabell 1: Klimatbokslut Region Region Västerbotten 2024	Scope 1 [ton CO ₂ e]	Scope 2 (location based method) [ton CO ₂ e]	Scope 3 [ton CO ₂ e]	Totalt [ton CO ₂ e]
<i>Fastigheter - drift</i>	435	5 379	1643	8 057
El	0	4 004	1199	5 203
- Varav egna fastigheter och anläggningar	0	3 830	1147	4 977
- Varav hyrda fastigheter och anläggningar	0	174	52	226
Fjärrvärmekyla	0	1975	369	2 344
- Varav egna fastigheter	0	1557	306	1863
- Varav hyrda fastigheter	0	418	63	480
Uppvärmning med egen panna	34	0	4	37
Reservkraft	194	0	42	236
Köldmedeläckage - fastigheter	207	0	0	207
Vattenförbrukning och yttre skötsel	0	0	30	30
<i>Fastigheter - byggnation</i>	0	0	1 024	1 024
<i>Resor och transporter</i>	1 378	555	19 080	20 941
Allmän kollektivtrafik	467	555	2 010	3 032
Särskilda persontransporter/särskild kollektivtrafik	8	0	784	791
Elempendling - skolor	0	0	0	0
Besökare - kulturevenemang	0	0	0	0
Ambulans (bilstyrt/helikopter)	882	0	290	1 172
Egna godstransporter	19	1	52	72
Inköpta godstransporter	0	0	562	562
Betalda patientresor	0	0	1 447	1 447
Ej betalda patientresor	0	0	8 092	8 092
Arbetspendling	0	0	5 773	5 773
Köldmedeläckage - egna fordon	0	0	0	0
<i>Tjänsteresor</i>	516	61	1 345	2 542
Flyg	0	0	1 669	1 669
Tåg	0	0	2	2
Buss	0	0	0	0
Sjöfart	0	0	0	0
Taxi	0	0	14	14
Egenägda och leasade fordon	299	81	105	485
Hyrbil	56	0	18	74
Privat bil i tjänst och förmånsbil	161	0	46	208
Hotell	0	0	91	91
<i>Inköp och resursförbrukning</i>	1 070	0	66 702	67 772
Medicinska gaser	1 070	0	0	1 070
Tvätteritjänster	0	0	55	55
Livsmedel	0	0	1 840	1 840
Övergripande material och tjänster (exkl. kapitalplaceringar)	0	0	1 716	1 716
IT och Kommunikation	0	0	2 625	2 625
Inköpta fordon	0	0	0	0
- Varav bussar (inkl. underhåll)	0	0	0	0
- Varav tåg (inkl. underhåll)	0	0	0	0
- Varav personbilar och utryckningsfordon (inkl. underhåll)	0	0	0	0
- Varav övrigt (t.ex. båtar, lantbruksfordon, lastbilar, inkl.)	0	0	0	0
Facility Management	0	0	1 405	1 405
- Varav bevakning, säkerhet och värdetransporter	0	0	0	0
- Varav textiler	0	0	79	79
- Varav lokalservice (tjänster och material)	0	0	632	632
- Varav möbler	0	0	420	420
- Varav övrigt (outsourcing, post och porto, Övrigt facility management)	0	0	0	0
Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror	0	0	36 687	36 687
- Varav hjälpmedel (inkl. Fysioterapi)	0	0	11 018	11 018
- Varav medicinsk grundutrustning (inkl. tandvårdsutrustning)	0	0	0	0
- Varav förbrukningsvaror (diabetes-specifika, tandvård, inkontinens o.s.d., Nutrition, Sårvård)	0	0	0	0
Läkemedel och tillhörande tjänster (exkl. klimatpåverkande)	0	0	12 994	12 994
Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster	0	0	2 207	2 207
Medicinteknik och relaterade förbrukningsvaror	0	0	6 625	6 625
Avfall	0	0	18	18
Egen kategori 1 (byt namn)	0	0	530	530
Egen kategori 2 (byt namn)	0	0	0	0
Egen kategori 3 (byt namn)	0	0	0	0
Egen kategori 4 (byt namn)	0	0	0	0
Egen kategori 5 (byt namn)	0	0	0	0
Egen kategori 6 (byt namn)	0	0	0	0
<i>Naturbruk</i>	0	0	0	0
Arbetsmaskiner för naturbruk	0	0	0	0
Djurhållning och markanvändning	0	0	0	0
Inköp kopplade till naturbruk	0	0	0	0
<i>Het- eller delägda bolag (övriga områden)</i>	0	0	0	0
<i>Övrigt</i>	0	0	0	0
Förskrivna läkemedel	0	0	0	0
Totalt exkl. kapitalplaceringar	3 397	6 615	90 324	100 337
<i>Kapitalplaceringar</i>	0	0	12 163	12 163
Totalt inkl. kapitalplaceringar	3 397	6 615	102 487	112 500